

پیش کاغذ، خطبہ غنیمت، باب ترجمہ فارسی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من كنت مولاه
فمذا على مولاه

خطبہ شعبان

• بہترین کمال، خطبہ عن سید یرم، با ترجمہ فارسی •

فهرست مطالب

- ۱ مقدمه
- ۲ بخش اول: حمد و ثنای الهی
- ۵ بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم
- ۷ بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام
- بخش چهارم: بلند کردن امیرالمومنین علیه السلام بدست رسول خدا
صلی الله علیه و آله ۱۲
- بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت ۱۳
- بخش ششم: اشاره به کارشکنی های منافقین ۱۵
- بخش هفتم: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان ۱۸
- بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۲۱
- بخش نهم: مطرح کردن بیعت ۲۲
- بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات ۲۲
- بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی ۲۵

مقدمه

حجه الوداع، آخرین حج پیامبر خاتم ﷺ در آخرین سال زندگی‌شان بود. در سال دهم هجرت، پیامبر اکرم ﷺ در آیین حج رو به مردم فرمودند: ((ای مردم؛ مناسک حج را از من بیاموزید که شاید دیگر مرا نبینید)).

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ. این آیه‌ای است که در این سفر بر پیامبر ﷺ وحی شد و از آن با عنوان آیه تبلیغ یاد می‌شود. در این آیه خداوند متعال می‌فرماید: ای پیامبر! آنچه را از جانب پروردگارت به سوی تو نازل شد، ابلاغ کن و اگر چنین نکنی، پیامش را نرسانده‌ای.

در واقع از مفهوم این آیه بر می‌آید که تکلیفی است بر دوش پیامبر خدا که پَساز خود امانت دین و هدایت مردم بر دوش فردی امین قرار دهد؛ و چه کسی بهتر از امام علی علیه السلام، همو که اولین ایمان آورنده به رسالت پیامبر خدا بود، او که در شب ليله المبيت برای اینکه گزندی به پیامبر خدا از سوی مشرکان نرسد در جایگاه ایشان خوابید؛ جان بر کف و بی ترس و وا همه.

در روز روز هجدهم ذی الحجه پیامبر اکرم ﷺ در میان خیل کثیری از مسلمانان جانشینی حضرت علی علیه السلام را اعلام کرد. در این روز مردم دسته دسته از هر گروه و قبیله با حضرت علی علیه السلام بیعت کردند. واقعه غدیر از مهم‌ترین وقایع تاریخ اسلام است که در آن، پیامبر اسلام ﷺ هنگام بازگشت از حجة الوداع ۱۸ ذی الحجه سال دهم قمری در مکانی به نام غدیر خم، امام علی علیه السلام را، ولی و جانشین خود معرفی کرد. حاضران در آن واقعه که بزرگان صحابه نیز در میان‌شان بودند، با امام علی علیه السلام بیعت کردند.

خطبه غدیر سخنرانی پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله است که در محل معروف غدیر خم ایراد شد. در اجتماع پر شور آن روز بیش از یک صد و بیست هزار نفر حضور داشتند. این خطبه از حمد و ثنا خداوند شروع و به امامت امام علی علیه السلام، فرزندان او و معرفی امامت ختم می‌شود.

منبع و اصل این خطبه شریف در بسیار از کتب شیعه و سنی از جمله کتب زیر موجود است: علامه امینی، الغدیر، ج ۱ ص ۱۲-۱۵۱ و ۲۹۴-۳۲۲. شیخ عبدالله، بحرانی، عوالم العلوم، ج ۳/۱۵ ص ۳۰۷-۳۲۷. علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۳۷ ص ۱۸۱-۱۸۲. حر عاملی، اثبات الهداة، ج ۲ ص ۲۰۰-۲۵۰. سید ابن طاووس، الطرائف، ص ۳۳.

بخش اول: حمد و ثنای الهی

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوْحِيدِهِ وَدَنَا فِي تَقَرُّدِهِ وَجَلَّ فِي سُلْطَانِهِ وَعَظَمَ فِي أَرْكَانِهِ، وَأَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عِلْمًا وَهُوَ فِي مَكَانِهِ وَقَهَرَ جَمِيعَ الْخَلْقِ بِقُدْرَتِهِ وَبُرْهَانِهِ، حَمِيدًا أَلْمَزَلًا، مَحْمُودًا أَلْمَزَلًا، وَجَمِيدًا
لَا يَزُولُ، وَمُبْدِنًا وَمُعِيدًا وَكُلُّ أَمْرٍ إِلَيْهِ يَعُودُ، بَارِئُ الْمَسْمُوكَاتِ وَدَاحِي الْمَدْحُوتَاتِ وَجَبَّارُ
الْأَرْضَيْنِ وَالسَّمَاوَاتِ، قُدُوسٌ سُبُوحٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، مُفَضِّلٌ عَلَى جَمِيعٍ مِّنْ بَرَأءِهِ،
مُتَطَوِّلٌ عَلَى جَمِيعٍ مِّنْ أَنْشَاءِهِ، يَلْحَظُ كُلَّ عَيْنٍ وَالْعَيْنُونَ لَا تَرَاهُ.

ستایش خدای را سزااست که در یگانگی اش بلند مرتبه و در تنهایی اش به آفریدگان نزدیک است؛ سلطنتش پر جلال و در ارکان آفرینش اش بزرگ است. بی آنکه مکان گیرد و جابه جا شود، بر همه چیز احاطه دارد و بر تمامی آفریدگان به قدرت و برهان خود چیره است. همواره ستوده بوده و خواهد بود و مجد و بزرگی او را پایانی نیست. آغاز و انجام از او و برگشت تمامی امور به سوی اوست. اوست آفریننده آسمان ها و گستراننده زمین ها و حکمران آن ها. دور و منزله از خصایص آفریده هاست و در منزله بودن خود نیز از تقدیس همگان برتر است. هموست پروردگار فرشتگان و روح؛ افزونی بخش آفریده ها و نعمت ده ایجاد شده هاست. به یک نیم نگاه دیده ها را ببیند و دیده ها هرگز او را نبینند.

كَرِيمٌ حَلِيمٌ دُونََاتٍ، قَدُوسٌ كُلُّ شَيْءٍ ۚ رَحْمَتُهُ وَمَنْ عَلَيْهِمْ بِنِعْمَتِهِ. لَا يَعْجَلُ بِانْتِقَامِهِ، وَلَا يَأْدُرُ
إِلَيْهِمْ بِمَا اسْتَحَقُّوا مِنْ عَذَابِهِ. فَذَقْهُمْ السَّرَّائِرَ وَعَلِمَ الصَّمَائِرَ، وَلَا يَتَخَفُ عَلَيْهِ الْمَكُونَاتُ وَلَا
اسْتَبَهَتْ عَلَيْهِ الْحَفِيَّاتُ. لَهُ إِلَّا حَاطَةُ كُلِّ شَيْءٍ ۚ، وَالغَلْبَةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَالْقُوَّةُ فِي كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَالْقُدْرَةُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَيْسَ مِثْلَهُ شَيْءٌ ۚ. وَهُوَ مُشِيئُ الشَّيْءِ ۚ حِينَ لَا شَيْءَ دَاخِرٌ لِّسِحْرِ وَقَاتِرٍ بِالْقِسْطِ، إِلَّا إِلَهُ إِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

جَلَّ عَنَّا أَنْ نُذْرِكَهُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ يُذْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ لَا يَلْحَقُ أَحَدٌ وَصَفَهُ مِنْ
مُعَابَتِهِ، وَلَا يَجِدُ أَحَدٌ كَيْفَ هُوَ مِنْ سِرِّ وَعَلَانِيَةِ الْإِبِمَادِ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى نَفْسِهِ.

کریم و بردبار و شکیباست. رحمت اش جهان شمول و عطایش منت گذار. در انتقام بی شتاب و در کیفر سزاواران عذاب، صبور و شکیباست. بر نهان ها آگاه و بر درون ها دانا. پوشیده ها بر او آشکار و پنهان ها بر او روشن است. او راست فراگیری و چیرگی بر هر هستی. نیروی آفریدگان از او و توانایی بر هر پدیده ویژه اوست. او را همانندی نیست و

هموست ایجادگر هر موجود در تاریکستان لاشیء. جاودانه و زنده و عدل گستر. جز او خداوندی نباشد و اوست ارجمند و حکیم. دیده ها را بر او راهی نیست و اوست دریا بنده دیده ها. بر پنهانی ها آگاه و بر کارها داناست. کسی از دیدن به وصف او نرسد و بر چگونگی او از نهنان و آشکار دست نیابد مگر، او - عزوجل - خود، راه نماید و بشناساند.

وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ الَّذِي مَلَأَ الدَّهْرَ قُدْسُهُ، وَالَّذِي بَعَثَ الْأَبْدَانُورَهُ، وَالَّذِي يُنْفِذُ أَمْرَهُ بِإِلْمُشَارَةٍ مُشْبِهَةٍ وَلَا مَعَهُ شَرِيكٌ فِي تَقْدِيرِهِ وَلَا يُعَاوَنُ فِي تَدْبِيرِهِ. صَوَّرَ مَا أَبْتَدَعَ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ، وَخَلَقَ مَا خَلَقَ بِإِلْمَعُونَ تَبَعٍ مِنْ أَحَدٍ وَلَا تَكَلَّفٍ وَلَا اخْتِيَالٍ. أَنْشَأَهَا فَكَانَتْ وَبَرَّأَهَا فَبَاتَتْ. فَهُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمُتَّقِنُ الصَّنِيعَةَ، الْحَسَنُ الصَّنِيعَةَ، الْعَدْلُ الَّذِي لَا يُجُورُ، وَالْأَكْرَمُ الَّذِي تَرْجِعُ إِلَيْهِ الْأُمُورُ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ، وَاسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَتَخَضَّعَ كُلُّ شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ. مَلَائِكُ الْأَمْلاَكِ وَمُفَلِّكُ الْأَفْلاَكِ وَمُسَخِّرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ، كُلُّ مَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى. يَكُونُ اللَّيْلُ عَلَى النَّهَارِ وَيَكُونُ النَّهَارُ عَلَى اللَّيْلِ بَطْلُبُهُ حَتَّى نَأْتِيَ. قَاصِمٌ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيذٍ وَمُهْلِكٌ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ.

و گواهی می دهم که او «الله» است. همو که تنزهش سراسر روزگاران را فراگیرد و نورش ابدیت را شامل است. بی مشاور، فرمانش را اجرا، بی شریک تقدیرش را امضا و بی یاور سامان دهی فرماید. صورت آفرینش او را الگویی نبوده و آفریدگان را بدون یاور و رنج و چاره جوئی، هستی بخشیده است. جهان با ایجاد او موجود و با آفرینش او پدیدار شده است.

پس اوست «الله» که معبودی به جز او نیست. همو که صنعتش استوار است و ساختمان آفرینشش زیبا. دادگری است که ستم روا نمی دارد و کریمی که کارها به او بازمی گردد. و گواهی می دهم که او «الله» است که آفریدگان در برابر بزرگی اش فروتن و در مقابل عزتِش رام و به توانایی اش تسلیم و به هیبت و بزرگی اش فروتن اند. پادشاه هستی ها و چرخاننده سپهرها و رام کننده آفتاب و ماه که هر یک تا آجل معین جریان یابند. او پردی شب را به روز و پردی روز را - که شتابان در پی شب است - به شب پیچد. اوست شکنندی هر ستمگر سرکش و نابودکنندی هر شیطان رانده شده.

لَا يَكُنْ لَهُ صِدْقٌ وَلَا مَعَهُ نِدَاءٌ صَمَدٌ لَوْ يَدُّ وَيُؤَدُّ وَيُؤَدُّ وَيُؤَدُّ لَهْ كُنْوَ أَخَذَ. إِلَهًا وَاحِدًا وَرَبُّ مَا جُدَّ
 بِشَاءٍ فَيَمْتَضِي، وَيُرِيدُ فَيَقْضِي، وَيَعْلَمُ فَيَحْصِي، وَيُمِيتُ وَيُحْيِي، وَيُفْقِرُ وَيُعْنِي، وَيَضْحَكُ
 وَيُبْكِي، (وَيُدْنِي وَيَقْضِي) وَيَمْتَنِعُ وَيُعْطِي، لَهُ الْمَلِكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
 يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْعَفَاظُ مُسْتَجِيبُ الدُّعَاءِ وَجُحْرُ
 الْعَطَاءِ، مُحْصِي الْأَنْفَاسِ وَرَبُّ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ، الَّذِي لَا يُسْكَكِلُ عَلَيْهِ شَيْءٌ، وَلَا يُضْجِرُهُ صِرَاحُ
 الْمُسْتَضْرَجِينَ وَلَا يَمِيرُهُمُ الْخَالِجُ الْمُلْحِينَ.
 الْعَاصِمُ لِلصَّالِحِينَ، وَالْمَوْفِيُّ بِالْمُفْلِحِينَ، وَمَوْئِي الْمُؤْمِنِينَ وَرَبُّ الْعَالَمِينَ. الَّذِي اسْتَحَقَّ مِنْ كُلِّ
 مَنْ خَلَقَ أَنْ يَشْكُرَهُ وَيَحْمَدَهُ (عَلَى كُلِّ حَالٍ)

نه او را ناسازی باشد و نه برایش انباز و مانندی. یکتا و بی نیاز، نه زاده و نه زاییده شده، او را همتایی نبوده، خداوند یگانه و پروردگار بزرگوار است. بخواهد و به انجام رساند. اراده کند و حکم نماید. بداند و بشمارد. بمیراند و زنده کند. نیازمند و بی نیاز گرداند. بخنداند و بگریاند. نزدیک آورد و دور برد. بازدارد و عطا کند. او راست پادشاهی و ستایش. به دست توانی اوست تمام نیکی. و هموست بر هر چیز توانا.
 شب را در روز و روز را در شب فرو برد. معبودی جز او نیست؛ گران مایه و آمرزنده؛ اجابت کنندهی دعا و افزایشی عطا، بر شمارندی نفس ها؛ پروردگار پری و انسان. چیزی بر او مشکل ننماید، فریاد فریادکنندگان او را آزرده نکند و اصرار اصرارکنندگان او را به ستوه نیاورد. نیکوکاران را نگاهدار، رستگاران را یار، مؤمنان را صاحب اختیار و جهانیان را پروردگار است؛ آن که در همه احوال سزاوار سپاس و ستایش آفریدگان است.

أَحْمَدُهُ كَثِيرًا وَأَشْكُرُهُ دَائِمًا عَلَى السَّرَاءِ وَالصَّرَاءِ وَالشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ، وَأَوْ مِنْ يَدِي وَمِمَّا لَكَ كِتَابُهُ وَكُتِبَتْهُ
 وَرُسُلِهِ. أَسْمَعُ لِأَمْرِهِ وَأَطِيعُ وَأُبَادِرُ إِلَى كُلِّ مَا يَرْضَاهُ وَأَسْتَسِيرُ لِمَا قَضَاهُ، رَغْبَةً فِي طَاعَتِهِ وَخَوْفًا
 مِنْ عِقَابِهِ، لِأَنَّ اللَّهَ الَّذِي لَا يُؤْمِنُ مَكْرَهُ وَلَا يُخَافُ جُورَهُ.

او را ستایش فراوان و سپاس جاودانه می گویم بر شادی و رنج و بر آسایش و سختی و به او و فرشتگان و نبشته ها و فرستاده هایش ایمان داشته، فرمان او را گردن می گذارم و اطاعت می کنم؛ و به سوی خشنودی او می شتابم و به حکم او تسلیمم؛ چرا که به فرمانبری او شائق و از کیفر او ترسانم. زیرا او خدایی است که کسی از مکرش در امان نبوده و از بی عدالتیش ترسان نباشد (زیرا او را ستمی نیست).

بخش دوم: فرمان الهی برای مطلبی مهم

وَأُفْرِهُ عَلَى نَفْسِي بِالْعُبُودِيَّةِ وَأَشْهَدُهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَأُؤَدِّي مَا أَوْحَى بِهِ إِلَيَّ حَذْرًا مِنْ أَنْ لَا أَفْعَلَ
فَتَحَلَّ بِئِي مِنْهُ فَارِعَةً لَا يَدْفَعُهَا عَنِّي أَحَدٌ وَإِنْ عَظُمَتْ حِيلَتُهُ وَصَفَتْ حُلَّتُهُ لَا إِلَاةَ إِلَّا هُوَ لِأَنَّهُ
قَدَاغَمَنِي أَنِّي إِنْ لَمْ أُبَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ (فِي حَقِّي عَلَيَّ) فَمَا بَلَّغْتُ رِسَالَتَهُ، وَقَدْ ضَمِنَ لِي تَبَارَكَ وَتَعَالَى
الْعِصْمَةَ (مِنَ النَّاسِ) وَهُوَ اللَّهُ الْكَافِي الْكَرِيمُ.

و اکنون به عبودیت خویش و پروردگاری او گواهی می دهیم. و وظیفه خود را در آن چه
وحی شده انجام می دهیم مباد که از سوی او عذابی فرود آید که کسی یاری دور ساختن
آن از من نباشد. هر چند توانش بسیار و دوستی اش (با من) خالص باشد. - معبودی جز
او نیست - چرا که اعلام فرموده که اگر آن چه (درباره ی علی) نازل کرده به مردم نرسانم،
وظیفه رسالتش را انجام نداده ام؛ و خداوند تبارک و تعالی امنیت از [آزار] مردم را برابیم
تضمین کرده و البته که او بسنده و بخشنده است.

فَأَوْحَى إِلَيَّ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ فِي عَلَيَّ يَعْنِي فِي
الْحِلَافَةِ لِعَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ. وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ).
مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا قَصَّرْتُ فِي تَبْلِيغِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيَّ، وَأَنَا أَتَيْنَ لَكُمْ سَبَبَ هَذِهِ الْآيَةِ: إِنَّ
جَبْرَيْلَ هَبَطَ إِلَيَّ مَرَارَاتًا يَأْمُرُنِي عَنِ السَّلَامَةِ وَهُوَ السَّلَامُ. أَنْ أَقُومَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَأُغَلِّقَ
كُلَّ أَيْمُنٍ وَأَسْوَدَ: أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَوَصِيِّي وَخَلِيفَتِي (عَلَى أُمَّتِي) وَالْإِلَهِ مَا مِنْ بَعْدِي، الَّذِي
مَحَلُّهُ مِنِّي مَحَلُّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَهُوَ وَكَرِيمٌ بَعْدَ اللَّهِ وَرَسُولُهُ.
وَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَيَّ بِذَلِكَ آيَةً مِنْ كِتَابِهِ (هِيَ): (إِنَّمَا وَكَّلْنَاكَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ
آمَنُوا الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ)، وَعَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ الَّذِي أَقَامَ الصَّلَاةَ
وَأَتَى الزَّكَاةَ وَهُوَ رَاكِعٌ يُرِيدُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ حَالٍ.

پس آنگاه خداوند چنین وحی ام فرستاد: «(به نام خداوند همه مهر مهرورز، ای فرستادی
ما! آن چه از سوی پروردگارت درباره ی علی و خلافت او بر تو فرود آمده بر مردم ابلاغ کن،
وگرنه رسالت خداوندی را به انجام نرسانده ای؛ و او تو را از آسیب مردمان نگاه می دارد.)»
هان مردمان! آنچه بر من فرود آمده، در تبلیغ آن کوتاهی نکرده ام و حال برایتان سبب
نزول آیه را بیان می کنم؛ همانا جبرئیل سه مرتبه بر من فرود آمد از سوی سلام، پروردگام

- که تنها او سلام است - فرمانی آورد که در این مکان به پا خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی بن ابی طالب برادر، وصی و جانشین من در میان اُمت و امام پس از من بوده. جایگاه او نسبت به من به سان هارون نسبت به موسی است، لیکن پیامبری پس از من نخواهد بود او (علی)، صاحب اختیاران پس از خدا و رسول است؛ و پروردگام آیه ای بر من نازل فرموده که: «همانا ولی، صاحب اختیار و سرپرست شما، خدا و پیامبر او و ایمانیانی هستند که نماز به پا می دارند و در حال رکوع زکات می پردازند.» و هر آینه علی بن ابی طالب نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

وَسَأَلْتُ جَبْرِيْلَ أَنْ يَسْتَعْفِفَنِي (السَّلَامَةَ) عَنْ تَبْلِيغِ ذَلِكَ إِلَيْكُمْ - أَيُّهَا النَّاسُ لِعِلْمِي بِقَوْلِ الْمُتَّقِينَ
وَكثْرَةِ الْمُنَافِقِينَ وَإِدْغَالِ اللَّائِمِينَ وَحِيلِ الْمُسْتَهْزِئِينَ بِإِسْلَامِهِ، الَّذِينَ وَصَفَهُ اللهُ فِي كِتَابِهِ
بِأَنَّهُمْ يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ، وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ حِينًا وَهُوَ عِنْدَ اللهِ عَظِيمٌ.
وَكثْرَةِ أَذَاهُمْ لِي غَيْرَ مَرَّةٍ حَتَّى سَمَوْنِي أَذْنًا وَرَعْمُوا أَنِّي كَذَلِكَ لِكثْرَةِ مُلَازِمَتِهِ إِنِّي وَإِقْبَالِي عَلَيْهِ (وَ
هُوَ أَوْ قَوْلُهُ مَعِي) حَتَّى أَنْزَلَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي ذَلِكَ (وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُؤَدَّبٌ، فَلَمْ
أُذْنُ - عَلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ أُذُنٌ) - خَيْرٌ لَكُمْ، يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ الْمُؤْمِنِينَ) الْآيَةُ.

و من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام اجازه کند و مرا از این مأموریت معاف فرماید. زیرا کمی پرهیزگاران و فزونی منافقان و دسیسی ملامت گران و مکر مسخره کنندگان اسلام را می دانم؛ همانان که خداوند در کتاب خود در وصفشان فرموده: «(به زبان آن را می گویند که در دل هایشان نیست و آن را اندک و آسان می شمارند حال آن که نزد خداوند بس بزرگ است.»)

و نیز از آن روی که منافقان بارها مرا آزار رسانیده تا بدانجا که مرا اُذن [سخن شنو و زودباور] نامیده اند، به خاطر همراهی افزون علی با من و رویکرد من به او و تمایل و پذیرش او از من، تا بدانجا که خداوند در این موضوع آیه ای فرو فرستاده: «(و از آنانند کسانی که پیامبر خدا را می آزارند و می گویند: او سخن شنو و زودباور است. بگو: آری سخن شنو است. - بر علیه آنان که گمان می کنند او تنها سخن می شنود - لیکن به خیر شماست، او (پیامبر صلی الله علیه و آله) به خدا ایمان دارد و مؤمنان را تصدیق می کند و راستگو می انگارد.»)

وَلَوْ شِئْتَ أَنْ أَسْمَى الْقَائِلِينَ بِذَلِكَ بِأَسْمَائِهِمْ لَسَمَيْتُ وَأَنْ أَوْمَى إِلَيْهِمْ بِأَعْيَانِهِمْ لَأَوْمَأْتُ
وَأَنْ أَدُلُّ عَلَيْهِمْ لَدَلَلْتُ، وَلِكِنِّي وَاللَّهِ فِي أُمُورِهِمْ قَدِ تَكَرَّرْتُ. وَكُلُّ ذَلِكَ لَا يَرْضَى اللَّهُ مِنِّي إِلَّا أَنْ
أُبَلِّغَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيَّ (في حَقِّ عَلِيٍّ)، فَبُرْنَا: يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ فِي حَقِّ عَلِيٍّ - وَ
أَنْ لَوْ تَفَعَّلَ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ).

و اگر می خواستم نام گویندگان چنین سخنی را بر زبان آورم و یا به آنان اشارت کنم و یا مردمان را به سویشان هدایت کنم [که آنان را شناسایی کنند] می توانستم. لیکن سوگند به خدا در کارشان کرامت نموده لب فروبستم. با این حال خداوند از من خشنود نخواهد گشت مگر این که آن چه در حق علی عیه السلام فرو فرستاده به گوش شما برسانم. سپس پیامبر صلی الله علیه و آله چنین خواند: «ای پیامبر ما! آن چه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده - در حق علی - ابلاغ کن؛ وگرنه کار رسالتش را انجام نداده ای. و البته خداوند تو را از آسیب مردمان نگاه می دارد.»

بخش سوم: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام علیهم السلام

فَاعَلِمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ (ذَلِكَ فِيهِ وَافْتَهُمُوهُ وَعَلِّمُوا) أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا قَرَضَ
طَاعَتَهُ عَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَعَلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِأَحْسَانٍ، وَعَلَى الْبَادِي وَالْحَاضِرِ، وَعَلَى
الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ، وَالْحُرِّ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ، وَعَلَى الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ، وَعَلَى كُلِّ مُؤَخَّذٍ.
مَا ضِيقَ حُكْمُهُ، جاز قَوْلُهُ، نَافِذُ أَمْرُهُ، مَلْعُونٌ مَنْ خَالَفَهُ، مَرْحُومٌ مَنْ تَبِعَهُ وَصَدَّقَهُ، فَقَدْ عَفَّرَ اللَّهُ
لَهُ وَلَمَنْ سَمِعَ مِنْهُ وَأَطَاعَ لَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ أَخِيرُ مَقَامٍ أَقْرَبُهُ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ، فَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَانْقَادُوا لِأَمْرِ اللَّهِ رَبِّكُمْ،
فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ هُوَ مَوْلَاكُمْ وَالْإِلَهَ كُمْ، فَرُّ مِنْ دُونِهِ رَسُولُهُ وَنَبِيِّهِ الْمُخَاطَبُ لَكُمْ، فَرُّ مِنْ بَعْدِي عَلَى
وَلِيِّكُمْ وَإِمَامِكُمْ يَا مَعْشَرَ النَّاسِ، فَرُّ إِلَى إِمَامَتِي فِي ذُرِّيَّتِي مِنْ وَلَدِي إِلَى يَوْمِ تَلْقَوْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ.

هان مردمان! بدانید این آیه درباری اوست. ژرفی آن را فهم کنید و بدانید که خداوند او را برایتان صاحب اختیار و امام قرار داده، پیروی او را بر مهاجران و انصار و آنان که به نیکی

از ایشان پیروی می کنند و بر صحرائشینان و شهروندان و بر عجم و عرب و آزاد و برده و بر کوچک و بزرگ و سفید و سیاه و بر هر یکتاپرست لازم شمرده است. [هشدار که] اجرای فرمان و گفتار او لازم و امرش نافذ است. ناسازگارش رانده، پیرو و باورکننده اش در مهر و شفقت است. هر آینه خداوند، او و شنوایان سخن او و پیروان راهش را آمرزیده است.

هان مردمان! آخرین بار است که در این اجتماع به پا ایستاده ام. پس بشنوید و فرمان حق را گردن گذارید؛ چرا که خداوند عزوجل صاحب اختیار و ولی و معبود شماست؛ و پس از خداوند ولی شما، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون در برابر شماست و با شما سخن می گوید. و پس از من به فرمان پروردگار، علی ولی و صاحب اختیار و امام شماست. آن گاه امامت در فرزندان من از نسل علی خواهد بود. این قانون تا برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید دوام دارد.

لَا حِلَّالَ إِلَّا مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَهُوَ، وَلَا حَرَامَ إِلَّا مَا حَرَّمَ اللَّهُ (عَلَيْكُمْ) وَرَسُولُهُ وَهُوَ، وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَزَفَنِي الْحِلَّالَ وَالْحَرَامَ وَأَنَا أَقْضَيْتُ بِمَا عَلَّمَنِي رَبِّي مِنْ كِتَابِهِ وَحَلَالِهِ وَحَرَامِهِ إِلَيْهِ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، عَلِيٌّ (فَضْلًا لَهُ)، مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ أَحْصَاهُ اللَّهُ فِي، وَكُلُّ عِلْمٍ عَلَّمْتُ فَقَدْ أَحْصَيْتُهُ فِي إِمَامَةِ الْمُتَّقِينَ، وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِيًّا، وَهُوَ الْإِمَامُ الْمُبِينُ (الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي سُورَةِ يَس: (وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْتَاهُ فِي إِمَامِهِ مُبِينٌ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، لَا تَضِلُّوا عَنْهُ وَلَا تَمْتَرُوا مِنْهُ، وَلَا تَسْتَنْكِحُوا عَنْ وَلَا تَيْتِهِ، فَهُوَ الَّذِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَيَعْمَلُ بِهِ، وَيُزْهِقُ الْبَاطِلَ وَيَنْهِي عَنْهُ، وَلَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَاتٍ. أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ (لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَى الْإِيمَانِ بِي أَحَدٌ)، وَالَّذِي فَدَى رَسُولَ اللَّهِ بِنَفْسِهِ، وَالَّذِي كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا أَحَدٌ يَعْبُدُ اللَّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجَالِ غَيْرُهُ. (أَوَّلُ النَّاسِ صَلَاةً وَأَوَّلُ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ مَعِيَ. أَمَرْتُهُ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَتَأَمَّرَ فِي مَضْجَعِي، فَفَعَلَ فَادِيًا لِي بِنَفْسِهِ).

روا نیست، مگر آن چه خدا و رسول او و امامان روا دانند؛ و ناروا نیست مگر آن چه آنان ناروا دانند. خداوند عزوجل، هم روا و هم ناروا را برای من بیان فرموده و آن چه پروردگارم از کتاب خویش و حلال و حرامش به من آموخته در اختیار علی نهاده ام. هان مردمان! او را برتر بدانید. چرا که هیچ دانشی نیست مگر اینکه خداوند آن را در جان من نبشته و من نیز آن را در جان پیشوای پرهیزکاران، علی، ضبط کرده ام. او (علی)

پیشوای روشنگر است که خداوند او را در سوری یاسین یاد کرده که: «و دانش هر چیز را در امام روشنگر برشمرده ایم...»

هان مردمان! از علی رو برنتابید. و از امامتش نگریزید. و از سرپرستی اش رو برنگردانید. او [شما را] به درستی و راستی خوانده و [خود نیز] بدان عمل نماید. او نادرستی را نابود کند و از آن بازدارد. در راه خدا نکوهش نکوهش گران او را از کار باز ندارد. او نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان، به او سبقت نجسته. و همو جان خود را فدای رسول الله نموده و با او همراه بوده است تنها اوست که همراه رسول خدا عبادت خداوند می کرد و جز او کسی چنین نبود.

اولین نمازگزار و پرستشگر خدا به همراه من است. از سوی خداوند به او فرمان دادم تا [در شب هجرت] در بستر من بیارامد و او نیز فرمان برده، پذیرفت که جان خود را فدای من کند.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَضَلُّوهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللَّهُ، وَأَقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ، وَلَنْ يُتُوبَ اللَّهُ عَلَى أَحَدٍ أَنْ كَرِهَ وَلَا يَتَهُ وَلَنْ يَغْفِرَ لَهُ، حَتَّى مَاعَلَى اللَّهِ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ بِمَنْ خَالَفَ أَمْرَهُ وَأَنْ يُعَذِّبَهُ عَذَابًا تَكْرًا أَبَدًا إِلَّا بَادٍ وَكَهْرًا اللَّهُورٍ. فَاحْذَرُوا أَنْ تُخَالِفُوهُ. فَصَلُّوا نَارًا وَقُودَهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ.

هان مردمان! او را برتر دانید، که خداوند او را برگزیده؛ و پیشوایی او را بپذیرید، که خداوند او را برپا کرده است. هان مردمان! او از سوی خدا امام است و هرگز خداوند توبه منکر او را نپذیرد و او را نیامزد. این است روش قطعی خداوند درباره ناسازگار علی و هرآینه او را به عذاب دردناک پایدار کیفر کند. از مخالفت او بهراسید و گرنه در آتشی درخواهید شد که آتش گیری آن مردمانند؛ و سنگ، که برای حق ستیزان آماده شده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، بِي وَاللَّهِ بَشَرًا أَلَا وَ لَوْ مِنَ التَّيْبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَأَنَا - (وَاللَّهِ) - خَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالْحُجَّةِ عَلَى جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ. فَمَنْ شَكَّ فِي ذَلِكَ فَقَدْ كَفَرَ كَفْرًا جَاهِلِيَّةً أَلَا وَلِيٌّ وَمَنْ شَكَّ فِي شَيْءٍ مِنْ قَوْلِي هَذَا فَقَدْ شَكَّ فِي كُلِّ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ، وَمَنْ شَكَّ فِي وَاحِدٍ مِنَ الْأَنْمَةِ فَقَدْ شَكَّ فِي الْكُلِّ مِنْهُمْ، وَالشَّكُّ فِينَا فِي النَّارِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حَبَابِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِهَذِهِ الْفَضِيلَةِ مَتَّامِنَهُ عَلَىٰ وَاحْسَانًا مَتَّامِنَهُ إِلَىٰ وَلَا إِلَاةَ إِلَّا هُوَ
أَلَا لَهِ الْحَمْدُ مَتَّامِنِي أَبَدًا لَا يَدِينُ وَدَهْرًا لِلدَّاهِرِينَ وَعَلَىٰ كُلِّ حَالٍ.

هان مردمان! به خدا سوگند که پیامبران پیشین به ظهورم مژده داده اند و اکنون من فرجام پیامبران و برهان برآفریدگان آسمانیان و زمینیانم. آن کس که راستی و درستی مرا باور نکند به کفر جاهلی درآمده و تردید در سخنان امروزم همسنگ تردید در تمامی محتوای رسالت من است، و شک و ناپاوری در امامت یکی از امامان، به سان شک و ناپاوری در تمامی آنان است. و هرآینه جایگاه ناپاوران ما آتش دوزخ خواهد بود. هان مردمان! خداوند عزوجل از روی منت و احسان خویش این برتری را به من پیشکش کرد و البته که خدایی جز او نیست. آگاه باشید: تمامی ستایش ها در همه روزگاران و در هر حال و مقام ویژه اوست.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَصَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي مِنْ ذِكْرِي وَأُنْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرَّزْقَ وَتَقَى الْخَلْقَ.
مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَيَّ قَوْلِي هَذَا وَلَمْ يُؤَافِقْهُ. أَلَا إِنَّ جِبْرِئِيلَ خَبَّرَنِي عَنِ اللَّهِ
تَعَالَى بِذَلِكَ وَيَقُولُ: «مَنْ عَادَى عَلِيًّا وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَايَبَهُ لَعْنَتِي وَعَضْبِي»، (وَلَسْتَ تَنْظُرُ نَفْسَ مَا قَدَّمْتَ
لِعَادُوا تَقُوا اللَّهَ - أَنْ تَخَالِفُوهُ فَزَلَّ قَدَمُ بَعْدِي تَوَلَّيْتُهَا - إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ).
مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ جَنَّبَ اللَّهُ الْأَذَى ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ، فَقَالَ تَعَالَى (مُحِبِّرًا عَمَّنْ مُخَالِفُهُ): (أَنْ تَقُولَ
نَفْسٌ يَا حَسْرَتًا عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ).

هان مردمان! عل را برتر دانید؛ که او برترین مردمان از مرد و زن پس از من است؛ تا آن هنگام که آفریدگان پایدارند و روزی شان فرود آید. دور دورباد از درگاه مهر خداوند و خشم خشم باد بر آن که این گفته را نپذیرد و با من سازگار نباشد! هان! بدانید جبرئیل از سوی خداوند خبرم داد: «هر آن که با علی بستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او باد!» البته بایست که هر کس بنگرد که برای فردای رستاخیز خود چه پیش فرستاده. [هان!] تقوا پیشه کنید و از ناسازگاری با علی بپرهیزید. مباد که گام هایتان پس از استواری در لغزد، که خداوند بر کردارتان آگاه است. هان مردمان! همانا او هم جوار و همسایه خداوند است که در نبشته ی عزیز خود او را یاد کرده و درباری ستیزندگان با او فرموده: «تا آنکه مبادا کسی در روز رستاخیز بگوید: افسوس که درباری همجوار و همسایه ی خدا کوتاهی کردم...»

مَعَاشِرَ النَّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَافْتَهُمُوا آيَاتِهِ وَانظُرُوا إِلَى مُحْكَمَاتِهِ وَلَا تَتَّبِعُوا مَشَابِهُهُ، قَوْلَ اللَّهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمُ زُجْرَهُ وَلَنْ يُوَضِّحَ لَكُمُ تَفْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا آخِذٌ بِبَيْدِهِ وَمُصْبِعُهُ إِلَى وَشَائِلٌ بِعَضْدِهِ (وَرَأْفَعُهُ بِيَدِي) وَمُعَالِمِكُمْ: أَنْ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ، وَهُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَوَصِيِّي، وَمَوْلَاؤُهُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْزَلَهَا عَلَيَّ.

هان مردمان! در قرآن اندیشه کنید و ژرفی آیات آن را دریا بید و بر محکمانش نظر کنید و از متشابهاتش پیروی ننمایید. پس به خدا سوگند که باطن ها و تفسیر آن را آشکار نمی کند مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده ام و اعلام می دارم که: هر آن که من سرپرست اویم، این علی سرپرست اوست. و او علی بن ابی طالب است؛ برادر و وصی من که سرپرستی و ولایت او حکمی است از سوی خدا که بر من فرستاده شده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ عَلِيًّا وَالطَّبِيبِينَ مِنْ وُلْدِي (مِنْ صُلْبِي) هُمُ الثَّقَلَانِ الْأَصْغَرُ، وَالْقُرْآنَ الثَّقَلُ الْأَكْبَرُ فَكُلٌّ وَاحِدٌ مِنْهُمَا مُنْبِئٌ عَنِ صَاحِبِهِ وَمُؤَافِقٌ لَهُ، لَنْ يَفْتَرِ قَاحَتِي يَرِدَ عَلَيَّ الْحَوْضَ، إِلَّا إِذَا نَهَضَ أُمَّتَاءُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَحُكَامُهُ فِي أَرْضِهِ، الْأَوْ قَدَ آذَيْتُ. الْأَوْ قَدَ بَلَّغْتُ، الْأَوْ قَدَ أَسْمَعْتُ، الْأَوْ قَدَ أَوْضَحْتُ، الْأَوْ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ وَأَنَا قُلْتُ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، إِلَّا إِنَّهُ لَا «أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ» غَيْرَ أَخِي هَذَا، إِلَّا لِأَحِلُّ إِمْرَةَ الْمُؤْمِنِينَ بَعْدِي لِأَحَدٍ غَيْرِهِ.

هان مردمان! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او، یادگار گران سنگ کوچک ترند و قرآن یادگار گران سنگ بزرگ تر. هر یک از این دو از دیگر همراه خود خبر می دهد و با آن سازگار است. آن دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا در حوض کوثر بر من وارد شوند. هان! بدانید که آنان امانتداران خداوند در میان آفریدگان و حاکمان او در زمین اویند. هشدار که من وظیفه ی خود را ادا کردم. هشدار که من آن چه بر عهده ام بود ابلاغ کردم و به گوشتان رساندم و روشن نمودم. بدانید که این سخن خدا بود و من از سوی او سخن گفتم. هشدار که هرگز به جز این برادر من کسی نباید امیرالمؤمنین خوانده شود. هشدار که پس از من امارت مؤمنان بری کسی جز او روا نباشد.

ثُمَّ قَالَ: «إِيهَا النَّاسُ، مَنْ أَوْلَى بِكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ؟» قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ. فَقَالَ: أَلَا مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيُّ مَوْلَاهُ، وَاللَّهِمَّ وَالِ مِنَ الْوَالِهِ وَعَادِهِ مَنْ عَادَاهُ وَانْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَانْحُلْ مَنْ حَنَلَهُ.

سپس فرمود: مردمان! کیست سزوارتر از شما به شما؟ گفتند خداوند و پیامبر او! سپس فرمود آگاه باشید! آن که من سرپرست اویم، پس این علی سرپرست اوست! خداوند! دوست بدار آن را که سرپرستی او را بپذیرد و دشمن بدار هر آن که او را دشمن دارد و یاری کن یار او را؛ و تنها گذار آن را که او را تنها بگذارد.

بخش چهارم: بلند کردن امیرالمومنین علیه السلام بدست رسول خدا صلی الله علیه و آله

مَعَاشِرَ التَّائِسِ، هَذَا عَلِيٌّ وَوَصِيٌّ وَوَاعِي عِلْمِي، وَخَلِيقَتِي فِي أُمَّتِي عَلَى مَنْ آمَنَ بِي وَعَلَى تَفْسِيرِ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالذَّاعِي إِلَيْهِ وَالْعَامِلُ بِمَا تَرْضَاهُ وَالْمُحَارِبُ لِأَعْدَائِهِ وَالْمُوَالِي عَلَى طَاعَتِهِ وَالتَّاهِي عَنْ مَعْصِيَتِهِ. إِنَّهُ خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ وَآمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْإِمَامُ الْهَادِي مِنَ اللَّهِ، وَ قَائِلُ التَّائِكِينَ وَالْفَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ بِأَمْرِ اللَّهِ. يَقُولُ اللَّهُ: (مَا يَدُلُّ الْقَوْلَ لَدَى) بِأَمْرِكِ يَا رَبِّ أَقُولُ: اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِمِنْ عَادَاهُ (وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَأَخْذِلْ مَنْ خَذَلَهُ) وَالْعَنْ مَنْ أَنْكَرَهُ وَأَعْصَبَ عَلَى مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ.

هان مردمان! این علی است برادر و وصی و نگاهبان دانش من. و هموست جانشین من در میان امت و برگروندگان به من و بر تفسیر کتاب خدا که مردمان را به سوی او بخواند و به آن چه موجب خشنودی اوست عمل کند و با دشمنانش ستیز نماید. او پشتیبان فرمانبرداری خداوند و بازدارنده از نافرمانی او باشد. همانا اوست جانشین رسول الله و فرمانروای ایمانیان و پیشوای هدایتگر از سوی خدا و کسی که به فرمان خدا با پیمان شکنان، رویگردانان از راستی و درستی و به دررفتگان از دین پیکار کند. خداوند فرماید: «فرمان من دگرگون نخواهد شد.»

پروردگارا! اکنون به فرمان تو چنین می گویم: خداوند! دوستداران او را دوست دار. و دشمنان او را دشمن دار. پشتیبانان او را پشتیبانی کن. یارانش را یاری نما. خودداری کنندگان از یاری اش را به خود رها کن. ناباورانش را از مهرت بران و بر آنان خشم خود را فرود آور.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَ آيَةَ فِي عَلِيٍّ وَرِثِكَ عِنْدَ تَبْيِينِ ذَلِكَ وَنَصَبِكَ إِيَّاهُ لِهَذَا الْيَوْمِ: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا، (وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ). اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي قَدْ بَلَّغْتُ.

معبودا! تو خود در هنگام برپاداشتن او و بیان ولایتش نازل فرمودی که: «امروز آیین شما را به کمال، و نعمت خود را بر شما به اتمام رساندم، و اسلام را به عنوان دین شما پسندیدم.» (و آن که به جز اسلام دینی را بجوید، از او پذیرفته نبوده، در جهان دیگر در شمار زیانکاران خواهد بود.) خداوندا، تو را گواه می گیرم که پیام تو را به مردمان رساندم.

بخش پنجم: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّمَا أَكْمَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ دِينَكُمْ بِإِمَامَتِهِ، فَمَنْ لَمْ يَأْتِرْ بِهِ وَمَنْ يَقُومُ مَقَامَهُ مِنْ وُلْدِي مِنْ صَلْبِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَأَعْرَضَ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ، (لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ).

هان مردمان! خداوند عزوجل دین را با امامت علی تکمیل فرمود. اینک آنان که از او و جانشینانش از فرزندان من و از نسل او - تا برپایی رستاخیز و عرضه ی بر خدا - پیروی نکنند، در دو جهان کرده هایشان بیهوده بوده در آتش دوزخ ابدی خواهند بود، به گونه ی که نه از عذابشان کاسته و نه برایشان فرصتی خواهد بود.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلِيٌّ، أَنْصَرُكُمْ لِي وَأَحْفَظُكُمْ لِي وَأَقْرُبُكُمْ لِي وَأَعَزُّكُمْ لِي، وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَأَنَا عَنْهُ رَاضِيَانِ. وَمَا نَزَلَتْ آيَةٌ رِضًا فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا خَاطَبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بَدَأَ بِهِ، وَلَا نَزَلَتْ آيَةٌ مَدْحًا فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَلَا شَهِدَ اللَّهُ بِالْحَقِّ فِي (هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ) إِلَّا اللَّهُ، وَلَا أَنْزَلَهَا فِي سِوَاهُ وَلَا مَدَحَ بِهَا غَيْرَهُ.

هان مردمان! این علی یاورترین، سزاوارترین و نزدیک ترین و عزیزترین شما نسبت به من است. خداوند عزوجل و من از او خشنودیم. آیه رضایتی در قرآن نیست مگر این که درباره ی اوست. و خدا هرگاه ایمان آوردگان را خطایی نمود به او آغاز کرده [و او اولین

شخص مورد نظر خدی متعال بوده است [. و آیه ی ستایشی نازل نگشته مگر درباره ی او . و خداوند در سوره ی «هل أتى على الإنسان» گواهی بر بهشت [رفتن] نداده مگر بری او، و آن را در حق غیر او نازل نکرده و به آن جز او را نستوده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هُوَ نَاصِرُ دِينِ اللَّهِ وَالْمُجَادِلُ عَن رَّسُولِ اللَّهِ، وَهُوَ الَّذِي تَنبِيءُ الْيَهَادِي الْمَهْدِي. نَبِيُّكُمْ خَيْرُنِّي وَوَصِيُّكُمْ خَيْرُوصِي (وَبَشِيرَةُ خَيْرِ الْأَوْصِيَاءِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، ذُرِّيَّةُ كُلِّ نَبِيٍّ مِنْ صُلْبِهِ، وَذُرِّيَّتِي مِنْ صُلْبِ (أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ) عَلِيٍّ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ إِبْلِيسَ أَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلَا تَحْسُدُوهُ فَتَحْبِطَ أَعْمَالُكُمْ وَتَزِلَّ أَقْدَامُكُمْ، فَإِنَّ آدَمَ أَهْبَطَ إِلَى الْأَرْضِ بِخَطِيئَةٍ وَاحِدَةٍ، وَهُوَ صَفْوَةُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَكَيْفَ بِكُمْ وَأَنْتُمْ أَنْتُمْ وَمِنْكُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ، أَلَا وَإِنَّهُ لَا يَبْغِضُ عَلَيْنَا إِلَّا شَقِيًّا، وَلَا يُؤَالِي عَلَيْنَا إِلَّا تَقِيًّا، وَلَا يُؤْمِنُ بِهِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ.

هان مردمان! او یاور دین خدا و دفاع کننده ی از رسول اوست. او پرهیزکار پاکیزه و رهنمی ارشاد شده [به دست خود خدا] است. پیامبرتان برترین پیامبر، وصی او برترین وصی و فرزندان او برترین اوصیایند.

هان مردمان! فرزندان هر پیامبر از نسل اویند و فرزندان من از صلب و نسل امیرالمؤمنین علی است. هان مردمان! به راستی که شیطان اغواگر، آدم را با رشک از بهشت رانده مبادا شما به علی رشک ورزید که کرده هایتان نابود و گام هایتان لغزان خواهد شد. آدم به خاطر یک اشتباه به زمین هبوط کرد و حال آن که برگزیده ی خدی عزوجل بود. پس چگونه خواهید بود شما و حال آن که شما شمایید و دشمنان خدا نیز از میان شمایند. آگاه باشید! که با علی نمی ستیزد مگر بی سعادت. و سرپرستی او را نمی پذیرد مگر رستگار پرهیزگار. و به او نمی گردد مگر ایمان دار بی آلابش.

وَفِي عَلِيٍّ وَاللَّهِ نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَالْعَصْرِ، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ) (إِلَّا عَلِيًّا الَّذِي آمَنَ وَرَضِيَ بِالْحَقِّ وَالصَّبْرِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ اسْتَسْهَدَتْ اللَّهُ وَتَلَعَتْكُمْ رَسُولَاتِي وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، (إِنَّ اللَّهَ حَقَّقَ نِقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ).

و سوگند به خدا که سوره ی والعصر درباره ی اوست: «به نام خداوند همه مهر مهر ورز. قسم به زمان که انسان در زیان است.» مگر علی که ایمان آورده و به درستی و شکیبایی آراسته است.

هان مردمان! خدا را گواه گرفتم و پیام او را به شما رسانیدم. و بر فرستاده و وظیفه ی جز بیان و ابلاغ روشن نباشد! هان مردمان! تقوا پیشه کنید همان گونه که بایسته است. و نمیرید جز با شرف اسلام.

بخش ششم: اشاره به کارشکنی های منافقین

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْتَّوْرَةَ الَّتِي أَنْزَلَ مَعَهُ مِنْ قَبْلُ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهَ فَرَرْتُمْهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ النَّبِيِّ). (بالله ما عني يهذو الآية إلا قومًا من أصحابي أعرفهم بأسمائهم وأنسائهم، وقد أمرت بالصفح عنهم فليعمل كل امرئ على ما يجد لعل في قلبه من الحب والبغض).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، التَّوْرَةَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مَسْلُوكٌ فِي بُرْفِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، بُرْفِي التَّسْلِ مِنْهُ إِلَى الْفَائِرِ الْمَهْدِيِّ الَّذِي بَأْخَذِيحِ اللَّهِ وَكُلَّ حَقِّ هَوْلُنَا، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدَّجَعَلَنَا حُجَّةً عَلَى الْمُقْصِرِينَ وَالْمُعَانِدِينَ وَالْمُخَالِفِينَ وَالْخَائِنِينَ وَالْأَثِمِينَ وَالظَّالِمِينَ وَالْعَاصِبِينَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ.

هان مردمان! «به خدا و رسول و نور همراهش ایمان آورید پیش از آن که چهره ها را تباه و باژگونه کنیم یا چونان اصحاب روز شنبه [یهودیان] که بر خدا نیرنگ آوردند] رانده شوید.» «به خدا سوگند که مقصود خداوند از این آیه گروهی از صحابه اند که آنان را با نام و نسب می شناسم لیکن به پرده پوشی کارشان مأمورم. آنک هر کس پایه کار خویش را مهر و یا خشم علی در دل قرار دهد [و بداند که ارزش عمل او وابسته به آن است].

مردمان! نور از سوی خداوند عزوجل در جان من، سپس در جان علی بن ابی طالب، آن گاه در نسل او تا قائم مهدی - که حق خدا و ما را می ستاند - جی گرفته، چرا که خداوند عزوجل ما را بر کوتاهی کنندگان، ستیزه گران، ناسازگاران، خائن و گنهکاران و ستمکاران و غاصبان از تمامی جهانیان دلیل و راهنما و حجت آورده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَنْذِرْكُمْ أَنْ رَسُولَ اللَّهِ قَدَ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِي الرُّسُلُ، أَفَأَنْ مِتُّ أَوْ قُتِلْتُ انْقَلَبْتُمْ عَلَيَّ
 أَعْقَابِكُمْ؟ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَيَّ فَقَبِيهِ فَلَنَهَانَ يَضُرَّ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ (الصَّابِرِينَ).
 أَلَا وَإِن عَلَيْنَا هُوَ الْمَوْصُوفُ بِالصَّبْرِ وَالشُّكْرِ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِهِ وُلْدِي مِنْ صُلْبِي.
 مَعَاشِرَ النَّاسِ، لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ بِإِسْلَامِكُمْ، بَلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ اللَّهُ فَيُحِيطَ عَمَلِكُمْ وَيَسْخَطَ عَلَيَّ كَوْمًا
 يَبْتَلِيكُمْ بِسُوءِ ظَوَائِرٍ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٍ، إِنْ رَبَّكُمْ لِمَا الْمِرْصَادِ.

هان مردمان! هشدارتان می دهم: همانا من رسول خدایم. پیش از من نیز رسولانی آمده
 و سپری گشته اند. آیا اگر من بمیرم یا کشته شوم، به جاهلیت عقب گرد می کنید؟ آن
 که به قهقرا برگردد، هرگز خدا را زبانی نخواهد رسانید و خداوند سپاسگزاران شکیباکر را
 پاداش خواهد داد. بدانید که علی و پس از او فرزندان من از نسل او، داری کمال شکیبایی
 و سپاسگزاری اند.

هان مردمان! اسلامتان را بر من منت نگذارید؛ که اعمال شما را بیهوده و تباه خواهد
 کرد و خداوند بر شما خشم خواهد گرفت و سپس شما را به شعله ی از آتش و مس
 گداخته گرفتار خواهد نمود. همانا پروردگار شما در کمین گاه است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِي أُمَّةٌ يُدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَنْصُرُونَ.
 مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنْ لِلَّهِ وَأَنَا تَرِيحَانٍ مِنْهُنَّ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُنَّ وَأَنْصَارُهُنَّ وَأَبَاعُهُنَّ وَأَشْيَاعُهُنَّ
 فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَيْسَ مَسْئُورِي الْمُتَكَبِّرِينَ. أَلَا إِنَّهُنَّ أَصْحَابُ الصَّحِيفَةِ، فَلْيَنْظُرْ
 أَحَدُكُمْ فِي صَحِيفَتِهِ!!

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي أَدْعُهَا إِمَامَةً وَوِرَاثَةً (فِي عَقْبِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ)، وَقَدْ بَلَّغْتُ مَا أُمِرْتُ
 بِتَبْلِيغِهَا هَهُنَا حُجَّةً عَلَى كُلِّ حَاضِرٍ وَغَائِبٍ وَعَلَى كُلِّ أَحَدٍ مِمَّنْ شَهِدَ أَوْ لَمْ يَشْهَدْ، وَلِدَا أَوْلَادِهِمْ.
 فَلْيَبْلُغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَالْأَوْلَادُ أَوْلَادَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. وَسَيَجْعَلُونَ لِإِمَامَةِ بَعْدِي مُلْكًا وَ
 اعْتِبَابًا، (أَلَا لَعَنَ اللَّهُ الْغَالِبِينَ الْمُعْتَصِبِينَ)، وَعِنْدَهَا سَيَفْرَعُ لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَانِ (مَنْ يَفْرَعُ)
 وَيُرْسَلُ عَلَيْكُمْ سُوءُ ظَوَائِرٍ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٍ فَلَا تَنْتَصِرُوا.

مردمان! به زودی پس از من پیشوایانی خواهند بود که شما را به سوی آتش می خوانند
 و در روز رستاخیز تنها وبدون یاور خواهند ماند؛ هان مردمان! خداوند و من از آنان
 بیزاریم. هان مردمان! آنان و یاران و پیروانشان در بدترین جی جهنم، جایگاه متکبران
 خواهند بود. بدانید آنان اصحاب صحیفه اند. اکنون هر کس در صحیفه ی خود نظر کند.

هان مردمان! اینک جانشینی خود را به عنوان امامت و وراثت به امانت به جی می گذارم در نسل خود تا برپایی روز رستاخیز. و حال، مأموریت تبلیغی خود را انجام می دهم تا برهان بر هر شاهد و غایب و بر آنان که زاده شده یا نشده اند و بر تمامی مردمان باشد. پس بایسته است این سخن را حاضران به غایبان و پدران به فرزندان تا برپایی رستاخیز برسانند.

آگاه باشید! به زودی پس از من امامت را با پادشاهی جابه جا نموده. آن را غصب کرده و به تصرف خویش درآورند؛ هان! نفرین و خشم خدا بر غاصبان و چپاول گران! و البته در آن هنگام خداوند آتش عذاب - شعله هی آتش و مس گداخته - بر سر شما جن و انس خواهد ریخت. آن جاست که دیگر یاری نخواهید شد.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَكُنُّ لِيَذَرَ كُرْهُ عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيرَ الْحَبِيبَ مِنَ الطَّيِّبِ، وَ مَا كَانَ اللَّهُ يُطِيعُكُمْ عَلَى الْعَيْبِ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّهُمَا مِنْ قَرِيْبَةٍ إِلَّا وَاللَّهُ مُهْلِكُهَا بِتَكْذِيبِهَا قَبْلَ تَوْبَةِ الْقِيَامَةِ وَمُحْلِكُهَا إِلَّا مَاءَ الْمَهْدِيِّ وَاللَّهُ مُصَدِّقٌ وَعَدَّه. مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ صَلَّ قَبْلَكُمْ أَكْبْرًا لِأَوْلِيَيْنِ، وَاللَّهُ لَقَدْ أَهْلَكَ الْأَوْلِيَيْنِ، وَهُوَ مُهْلِكُ الْأَخِيرِينَ.

هان مردمان! هر آینه خداوند عزوجل شما را به حالتان رها نخواهد کرد تا ناپاک را از پاك جدا کند. و خداوند نمی خواهد شما را بر غیب آگاه گرداند. (اشاره به آیه ی ۱۷۹ / آل عمران است.)

هان مردمان! هیچ سرزمینی نیست مگر این که خداوند به خاطر تکذیب اهل آن [حق را] ، آنان را پیش از روز رستاخیز نابود خواهد فرمود و به امام مهدی خواهد سپرد. و هر آینه خداوند وعده ی خود را انجام خواهد داد.
هان مردمان! پیش از شما، شمار فزونی از گذشتگان گمراه شدند و خداوند آنان را نابود کرد. و همو نابودکننده ی آیندگان است.

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: (الَّذِينَ هَآءِكَ الْأَوْلِيَيْنِ، ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ، كَذَآلِكَ نَفَعُ الْبَاطِرِينَ، وَبَلَ يَوْمَئِذٍ الْمُحْكَدِينَ). مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ اللَّهَ قَدْ آمَرَنِي وَنَهَانِي، وَقَدْ آمَرْتُ عَلَيْآ وَنَهَيْتُهُ (بِأَمْرِهِ). فَعَلِمُوا الْأَمْرَ

وَاللَّهِ لَأَتِيهِ، فَاسْمَعُوا الْأَمْرَ دَسَّاسُوا وَأَطِيعُوا نَهْتَدُوا وَانْتَهُوا لِنَهْيِهِ تَرُشِدُوا، (وَصَبِرُوا إِلَى مُرَادِهِ) وَلَا تَشْفَرُوا بِكُمْ السَّبِيلُ عَنْ سَبِيلِهِ.

او خود در کتابش آورده: «آیا پیشینیان را تباه نکردیم و به دنبال آنان آیندگان را گرفتار نساختیم؟ با مجرمان این چنین کنیم. وی بر ناباوران!)) هان مردمان! همانا خداوند امر و نهی خود را به من فرموده و من نیز به دستور او دانش آن را نزد علی نهادم. پس فرمان او را بشنوید و گردن نهید و پیرویش نمایید و از آنچه بازتان دارد خودداری کنید تا راه را باید. به سوی هدف او حرکت کنید. راه‌هی گونه‌گون شما را از راه او باز ندارد!

بخش هفتم: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِيمِ الَّذِي أَمَرَ كُرُوبًا بِاتِّبَاعِهِ، فُرُوعًا مِّنْ بَعْدِي، فُرُودًا مِّنْ صُلْبِهِ
أَيُّمَةً الْهُدَى، يَهْدُونَ إِلَى الْحَقِّ وَيَبْعِدُونَ.

تَمَّ قَرَأَ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ...» إِلَى آخِرِهَا،
هان مردمان! صراط مستقیم خداوند منم که شما را به پیروی آن امر فرموده. و پس از من علی است و آن گاه فرزندانم از نسل او، پیشوایان راه راستند که به درستی و راستی راه‌نمایند و به آن حکم و دعوت کنند.
سپس پیامبر صلی الله علیه و آله قرائت فرمود: «بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم» - تا آخر سوره.

وَقَالَ: فِي نَزَلَتْ وَفِيهِمَ (وَاللَّهُ) نَزَلَتْ، وَلَهُمْ عَمَّتْ وَإِيَّاهُمْ حَصَّتْ، أُولَئِكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَخَافُونَ، أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْعَالِيُونَ. أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ الْعَاوُونَ إِخْوَانُ الشَّيَاطِينِ يُوْحَى بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا. أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ، أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ، إِلَى آخِرِ الْآيَةِ.

هان! به خدا سوگند این سوره درباره ی من نازل شده و شامل امامان می باشد و به آنان اختصاص دارد. آنان اولی خدایند که ترس و اندوهی برایشان نیست، آگاه باشید؛ البته حزب خدا چیره و غالب خواهد بود. هشدار که: ستیزندگان با امامان، گمراه و همکاران شیاطین اند. بری گمراهی مردمان، سخنان بیهوده و بوج را به یکدیگر می رسانند. بدانید که خداوند از دوستان امامان در کتاب خود چنین یاد کرده: «(ی پیامبر ما) نمی یابی ایمانیان به خدا و روز بازپسین، که ستیزه گران خدا و رسول را دوست ندارند، گرچه آنان پدران، برادران و خویشانشان باشند. آنان [که چنین اند] خداوند ایمان را در دل هایشان نبشته است.» - تا آخر آیه.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَقَالَ: (الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ).

(أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَتَّبِعُوا)

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ آمِنِينَ، تَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ بِالسَّلَامِ يَقُولُونَ: سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوا هَا حَالِدِينَ.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمْ، لَهُمُ الْجَنَّةُ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ. أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَصَلُونَ سَعِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِحَيْهَتِهِمْ شَهِيقًا وَهِيَ تَعُورٌ وَيُرَوْنَ لَهَا زَفِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: (كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا) الْآيَةَ.

أَلَا إِنَّ أَعْدَائَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: (كُلَّمَا أَتَى فِيهَا فَوْحٌ سَأَلْتَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ، قَالُوا بَلَى فَدَجَاءَ نَاذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ إِلَى قَوْلِهِ: (أَلَا فَسْحَقًا

لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ). أَلَا إِنَّ أَوْلِيَانَهُمُ الَّذِينَ يَحْسَبُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ.

هان! دوستداران امامان ایمانیان اند که قرآن چنان توصیف فرموده: «(آنان که ایمان آورده و باور خود را به شرک نیالوده اند، در امان و در راه راست هستند.)» هشدار! یاران پیشوایان کسانی هستند که به باور رسیده و از تردید و انکار دور خواهند بود. هشدار! اولی امامان آنانند که با آرامش و سلام به بهشت درخواهند شد و فرشتگان با سلام آنان را پذیرفته، خواهند گفت: «(درود بر شما که پاک شده اید. اینک داخل شوید که در بهشت، جاودانه خواهید بود.)» هان! بهشت پاداش اولی آنان است و در آن بی حساب روزی داده خواهند شد.

هان! دشمنان آنان آن کسانی اند که در آتش درآیند. و همانا ناله ی افروزش جهنم را می شنوند در حالی که شعله هی آتش زبانه می کشد و زفیر (صدی بازدم) جهنم را نیز درمی یابند.

هان! خداوند درباره ی ستیزگران با آنان فرموده: «هرگاه امتی داخل جهنم شود همتی خود را نفرین کند.»

هشدار! که دشمنان امامان همانانند که خداوند درباره ی آنان فرموده: «هر گروهی از آنان داخل جهنم شود نگاهبانان می پرسند: مگر برایتان ترساننده ی نیامد؟! می گویند: چرا ترساننده آمد لیکن تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند وحی نفرستاده و شما نیستید مگر در گمراهی بزرگ!» تا آن جا که فرماید: «هان! نابود باد دوزخیان!» هان! یاران امامان در نهان، از پروردگار خویش ترسانند، آمرزش و پاداش بزرگ بری آنان خواهد بود.

هان مردمان! چه بسیارراه است میان آتش و پاداش بزرگ!

مَعَاشِرَ النَّاسِ، سَتَّانَ مَا بَيْنَ السَّعِيرِ وَالْأَجْرِ الْكَبِيرِ
 (مَعَاشِرَ النَّاسِ)، عَدُوْنَا مَنْ ذَمَّهُ اللَّهُ وَلَعَنَهُ، وَوَلَّيْنَا كُلُّ مَنْ مَدَحَهُ اللَّهُ وَأَحَبَّهُ.
 مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلَا وَإِنِّي (أَنَا) التَّذِيرُ وَعَلَى الْبَشِيرِ
 (مَعَاشِرَ النَّاسِ)، أَلَا وَإِنِّي مُنذِرٌ وَعَلَى هَادٍ.
 مَعَاشِرَ النَّاسِ (أَلَا) وَإِنِّي نَبِيٌّ وَعَلَى وَصِيٍّ.
 (مَعَاشِرَ النَّاسِ)، أَلَا وَإِنِّي رَسُولٌ وَعَلَى الْإِمَامِ وَالْوَصِيِّ مِنْ بَعْدِي، وَالْأَيُّمَةُ مِنْ بَعْدِي وَوَلَدُهُ. أَلَا وَإِنِّي
 وَالِدُهُمْ وَهُمْ يَحْتَجُّونَ مِنْ صُلْبِهِ).

هان مردمان! خداوند ستیزه جویان ما را ناستوده و نفرین فرموده و دوستان ما را ستوده و دوست دارد.

هان مردمان! بدانید که همانا من انذارگرم و علی مزده دهنده.

هان! که من بیم دهنده ام و علی راهنما.

هان مردمان! بدانید که من پیامبرم و علی وصی من است.

هان مردمان! بدانید که همانا من فرستاده و علی امام و وصی پس از من است. و امامان پس از او فرزندان اویند.

آگاه باشید! من والد آنانم ولی ایشان از نسل علی خواهند بود.

بخش هشتم: حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشريف

أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَئِمَّةِ مِنَّا الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ. أَلَا إِنَّهُ الظَّاهِرُ عَلَى الدِّينِ. أَلَا إِنَّهُ الْمُنتَقِمُ مِنَ الظَّالِمِينَ. أَلَا إِنَّهُ فَاتِحُ الْحُصُونِ وَهَادِمُهَا. أَلَا إِنَّهُ غَالِبُ كُلِّ قَبِيلَةٍ مِنْ أَهْلِ الشَّرْكِ وَهَادِيهَا. أَلَا إِنَّهُ الْمُرَكَّبُ بِكُلِّ نَارٍ وَأَوْلِيَاءِ اللَّهِ. أَلَا إِنَّهُ النَّاصِرُ لِدِينِ اللَّهِ. أَلَا إِنَّهُ الْعَرَفُفُ مِنْ بَحْرِ عَمِيقٍ. أَلَا إِنَّهُ بِسْمِ كُلِّ ذِي فَضْلٍ بِفَضْلِهِ وَكُلِّ ذِي جَهْلٍ بِجَهْلِهِ. أَلَا إِنَّهُ خَيْرُهُ اللَّهُ وَمُخْتَارُهُ. أَلَا إِنَّهُ وَارِثُ كُلِّ عِلْمٍ وَالْمَحِيطُ بِكُلِّ فَهْمٍ. أَلَا إِنَّهُ الْمُخْبِرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالْمُسَيِّدُ لِأَمْرٍ آيَاتِهِ. أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ السَّيِّدُ. أَلَا إِنَّهُ الْمَفُوضُ إِلَيْهِ. أَلَا إِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْقُرُونِ بَيْنَ يَدَيْهِ. أَلَا إِنَّهُ الْبَاقِي حُجَّةً وَلَا حُجَّةً بَعْدَهُ وَلَا حَقٌّ إِلَّا مَعَهُ وَلَا نُورٌ إِلَّا عِنْدَهُ. أَلَا إِنَّهُ لَا غَالِبَ لَهُ وَلَا مَنْصُورَ عَلَيْهِ. أَلَا وَإِنَّهُ وُلِيَ اللَّهُ فِي أَرْضِهِ، وَحَكَمَهُ فِي خَلْقِهِ، وَأَمِينُهُ فِي سِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ.

آگاه باشید! همانا آخرین امام، قائم مهدی از ماست. هان! او بر تمامی ادیان چیره خواهد بود. هشدار! که اوست انتقام گیرنده از ستمکاران. هشدار! که اوست فاتح دژها و منهدم کننده ی آنها. هشدار! که اوست چیره بر تمامی قبایل مشرکان و راهنمی آنان. هشدار! که او خونخواه تمام اولیی خداست. آگاه باشید! اوست یاور دین خدا. هشدار! که از دریایی ژرف پیمانۀ هایی افزون گیرد. هشدار! که او به هر ارزشمندی به اندازه ی ارزش او، و به هر نادان و بی ارزشی به نادانی اش نیکی کند. هشدار! که او نیکو و برگزیده ی خداوند است. هشدار! که او وارث دانش ها و حاکم بر ادراک هاست. هان! بدانید که او از سوی پروردگارش سخن می گوید و آیات و نشانه هی او را برپا کند. بدانید همانا اوست بالیده و استوار. بیدار باشید! هموست که [اختیار امور جهانیان و آیین آنان] به او واگذار شده است. آگاه باشید! که تمامی گذشتگان ظهور او را پیشگویی کرده اند. آگاه باشید! که اوست حجت پایدار و پس از او حجتی نخواهد بود. درستی و راستی و نور و روشنایی تنها نزد اوست. هان! کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده ی او یاری نخواهد گشت. آگاه باشید که او ولی خدا در زمین، داور او در میان مردم و امانتدار امور آشکار و نهان است.

بخش نهم: مطرح کردن بیعت

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي قَدِ بَيَّعْتُ لَكُمْ وَأَفْهَمْتُكُمْ، وَهَذَا عَلَيَّ بِفَهْمِكُمْ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي عِنْدَ انْقِضَاءِ حُطْبَتِي أَدْعُوكُمْ إِلَى مُصَافَقَتِي عَلَى بَيْعَتِهِ وَالْإِفْرَاقِيهِ، ثُمَّ مُصَافَقَتِهِ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي قَدِ بَايَعْتُ اللَّهَ وَعَلَيَّ قَدِ بَايَعَنِي. وَأَنَا آخِذٌ بِكُمْ بِالْبَيْعَةِ الَّتِي عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. (إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ، يَدُلُّ اللَّهُ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ. فَمَنْ نَكَتْ فَاثْمَانِيَّتُكَ عَلَى نَفْسِهِ، وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمَسِيئَتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).

هان مردمان! من پیام خدا را برایتان آشکار کرده تفهیم نمودم. و این علی است که پس از من شما را آگاه می کند. اینک شما را می خوانم که پس از پایان خطبه با من و سپس با علی دست دهید تا با او بیعت کرده به امامت او اقرار نمایید. آگاه باشید من با خداوند و علی با من پیمان بسته و من اکنون از سوی خدی عزوجل بری امامت او پیمان می گیرم. «ای پیامبر! آنان که با تو بیعت کنند هر آینه با خدا بیعت کرده اند. دست خدا بالی دستان آنان است. و هر کس بیعت شکنند، بر زبان خود شکسته، و آن کس که بر پیمان خداوند استوار و با وفا باشد، خداوند به او پاداش بزرگی خواهد داد.

بخش دهم: حلال و حرام، واجبات و محرمات

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ سَعَائِرِ اللَّهِ، (فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا) الْآيَةَ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ، فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتِ الْإِسْلَامِ وَأُتْبِرُوا، وَلَا تَحْلِفُوا عَنْهُ إِلَّا بِتُرُوقِ الْبَيْتِ وَافْتَقَرُوا. مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا عَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَى وَقْفِهِ ذَلِكَ، فَإِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُ اسْتَأْنَفَ عَمَلَهُ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْحُجَّاجُ مُعَاوَنُونَ وَتَفَقَاهُهُمْ مُخْلَفَةٌ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ لَا يُضِيغُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَالتَّقْوَى، وَلَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَإِقْلَاعِ

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، فَإِنْ طَالَ عَلَيْكُمُ الْأَمْدُ فَقَصِّرُوهُ
أَوْ سَيِّئُوهُ فَعَلِيٌّ وَلِكُمْ وَمُؤَبَّنٌ لَكُمْ، الَّذِي نَصَبَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَكُمْ بَعْدِي أَمِينٌ خَلَقَهُ. إِنَّهُ مِنِّي وَأَنَا
مِنْهُ، وَهُوَ مَنْ تَخَلَّفَ مِنْ دُرَّتِي يُخَيِّرُونَكُمْ بِمَا تَسْأَلُونَ عَنْهُ وَيُسَيِّئُونَ لَكُمْ مَا لَا تَعْمَلُونَ.

هان مردمان! همانا حج و عمره از شعائر و آداب و رسوم خدایی است. پس زائران خانه
ی خدا و عمره کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند.
هان مردمان! در خانه ی خدا حج گزارید؛ که هیچ خاندانی داخل آن نشد مگر بی نیاز شد
و مزده گرفت، و کسی از آن روی برنگردانید مگر بی بهره و نیازمند گردید.
هان مردمان! مؤمنی در موقف (عرفات، مشعر، منا) نمآند مگر این که خدا گناهان
گذشته ی او را بیامزد و بایسته است که پس از پایان اعمال حج [با پرونده ی پاک] کار
خود را از سر گیرد.

هان مردمان! حاجیان دستگیری شده اند و هزینه هی سفرشان جبران می شود و
جایگزین آن به آنان خواهد رسید. و البته خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد کرد.
هان مردمان! خانه ی خدا را با دین کامل و دانش ژرفی آن دیدار کنید و از زیارتگاهها جز
با توبه و بازایستادن [از گناهان] برنگردید.

هان مردمان! نماز را به پا دارید و زکات بپردازید همان سان که خداوند عزوجل امر
فرموده. پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید یا از یاد بردید، علی صاحب اختیار
و تبیین کننده ی بر شماست. خداوند عزوجل او را پس از من امانتدار خویش در میان
آفریدگانش نهاده. همانا او از من و من از اویم. و او و فرزندان من از جانشینان او، پرسش
هی شما را پاسخ دهند و آن چه را نمی دانید به شما می آموزند.

أَلَا إِنَّ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أُحْصِيَهُمَا وَأَعْرَفَهُمَا فَأَمْرٌ بِالْحَلَالِ وَانْتِهَى عَنِ الْحَرَامِ فِي مَقَامِهِ
وَاحِدٍ، فَأَمَرْتُ أَنْ أَخَذَ الْبَيْعَةَ مِنْكُمْ وَالصَّفْقَةَ لَكُمْ بِقَبُولِ مَا جِئْتُ بِهِ عَنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي عَمَلِي
أَمِيرًا لِمُؤْمِنِينَ وَالْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ الَّذِينَ هُمْ مِنِّي وَمِنْهُ إِمَامَةٌ فِيهِمْ قَائِمَةٌ، خَاتَمُهَا الْمَهْدِيُّ
إِلَى يَوْمٍ يَلْقَى اللَّهُ الَّذِي يُقَدَّرُ وَيَقْضَى.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، وَكُلُّ حَلَالٍ دَلَّلْتُكُمْ عَلَيْهِ وَكُلُّ حَرَامٍ نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَإِنِّي لَوَأْجِعُ عَنْ ذَالِكُمْ وَأَعْرَبْتُ لَكُمْ
أَلَا فَادُّرُوا ذَالِكُمْ وَاحْفَظُوهُ وَتَوَاصَوْا بِهِ، وَلَا تَبَدُّوهُ وَلَا تَعْبُرُوهُ. أَلَا وَإِنِّي أَجِدُّ الْقَوْلَ: أَلَا فَاقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكَاةَ وَأَمْرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَانْتَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ.

هان! روا و ناروا بیش از آن است که من شمارش کنم و بشناسانم و در این جا یکبار به روا فرمان دهم و از ناروا بازدارم. از این روی مأمورم از شما بیعت بگیرم که دست در دست من نهید در مورد پذیرش آن چه از سوی خداوند آورده ام درباری علی امیرالمؤمنین و اوصیای پس از او که آنان از من و اویند. و این امامت به وراثت پایدار است و فرجام امامان، مهدی است و استواری امامت تا روزی است که او با خداوند قدر و قضا دیدار کند.

هان مردمان! شما را به هرگونه روا و ناروا راهنمایی کردم و از آن هرگز بر نمی گردم. بدانید و آگاه باشید! آن ها را یاد کنید و نگه دارید و یکدیگر را به آن توصیه نمایید و در آن [احکام خدا] دگرگونی راه ندهید. هشدار که دوباره می گویم: بیدار باشید! نماز را به پا دارید. و زکات بپردازید. و امر به معروف کنید و از منکر بازدارید.

أَلَا وَإِنَّ رَأْسَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ أَنْ تَنْتَهُوا إِلَى قَوْلِي وَتُبَلِّغُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ وَتَأْمُرُوهُ بِقَبُولِهِ عَنِّي وَتَنْهَوُهُ عَنِّ مَخَالِفَتِهِ، فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَمِئِي. وَلَا أَمْرٌ بِمَعْرُوفٍ وَلَا نَهْيٌ عَن مُنْكَرٍ إِلَّا مَعَ إِمَامٍ مَعصومٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْقُرْآنُ يُعَرِّفُكُمْ أَنَّ الْأَيِّمَةَ مَن بَعْدَهُ وَوَلْدُهُ، وَعَرَفْتُمْ أَنَّ نَهْيِي وَمِئِي، حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: (وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ). وَقُلْتُ: «لَنْ نَضِلُّوهُمَا إِنْ تَمَسَّكْتُمَا بِهِمَا. مَعَاشِرَ النَّاسِ، التَّقْوَى، التَّقْوَى، وَاحْذَرُوا السَّاعَةَ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: (إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ). أَذْكَرُوَالْمَمَاتِ وَالْمَعَادِ وَالْحِسَابِ وَالْمَوَازِينَ وَالْمَحَاسِبَةَ بَيْنَ يَدَي رَّبِّ الْعَالَمِينَ وَالنَّوَابِ وَالْعِقَابِ. فَمَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ أُثِيبَ عَلَيْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِي الْجَنَانِ نَصِيبٌ.

و بدانید که ریشه ی امر به معروف این است که به گفته ی من [دوباره ی امامت] برسید و سخن مرا به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید و آنان را از ناسازگاری سخنان من بازدارید؛ همانا سخن من فرمان خدا و من است و هیچ امر به معروف و نهی از منکری جز با امام معصوم تحقق و کمال نمی یابد.

هان مردمان! قرآن بر شما روشن می کند که امامان پس از علی فرزندان اویند و من به شما شناساندم که آنان از او و از من اند. چرا که خداوند در کتاب خود می گوید: «امامت را فرمانی پایدار در نسل او قرار داد...» و من نیز گفته ام که: «مادام که به قرآن و امامان تمسک کنید، گمراه نخواهید شد.»

هان مردمان! تقوا را، تقوا را رعایت کرده از سختی رستخیز بهراسید همان گونه که خداوند عزوجل فرمود: «البتّه زمین لرزه ی روز رستخیز حادثه ی بزرگ است...»
مرگ، قیامت، و حساب و میزان و محاسبه ی در برابر پروردگار جهانیان و پاداش کیفر را یاد کنید. آن که نیکی آورد، پاداش گیرد. و آن که بدی کرد، بهره ی از بهشت نخواهد برد.

بخش یازدهم: بیعت گرفتن رسمی

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ نُصَافِقُوَنِي بِكَفِّ وَاحِدٍ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ، وَقَدْ أَمَرَنِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ أَخْذِمَ مِنَ أَلْسِنَتِكُمْ إِلَّا قَرَارَ بِمَا عَقَدْتُ لِعَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَلَمَنْ جَاءَ بَعْدَهُ مِنَ الْأَيْمَةِ مِنِّي وَ مِنْهُ، عَلَيَّ مَا أَعْلَمْتُمْكُمْ أَنْ ذُرِّيَّتِي مِنْ صُلْبِهِ.

فَقُولُوا يَا أَجْمَعُكُمْ: «إِنَّا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُتَقَادُونَ لِمَا بَلَّغَتْ عَن رِبِّنَا وَرَبِّكَ فِي أَمْرِ إِمَامِنَا عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ وُلِدَ مِنْ صُلْبِهِ مِنَ الْأَيْمَةِ يُبَايِعُكَ عَلَى ذَلِكَ يَقُولُونَا وَأَنْفُسِنَا وَأَلْسِنَتِنَا وَأَيْدِينَا. عَلَى ذَلِكَ نَحْيِي وَعَلَيْهِ نَمُوتُ وَعَلَيْهِ نُبْعَثُ. وَلَا نَعْبُرُ وَلَا نَبْدُلُ، وَلَا نَشْكُ (وَلَا نَجْحَدُ) وَلَا نَرْتَابُ، وَلَا نَرْجِعُ عَنِ الْعَهْدِ وَلَا نَنْقُضُ الْمِيثَاقَ.

هان مردمان! شما بیش از آنید که در یک زمان با یک دست من بیعت نمایید. از این روی خداوند عزوجل به من دستور داده که از زبان شما اقرار بگیرم و پیمان ولایت علی امیرالمؤمنین را محکم کنم و نیز بر امامان پس از او که از نسل من و اویند؛ همان گونه که اعلام کردم که ذرّیه من از نسل اوست.

پس همگان بگویید:

«البتّه که سخنان تو را شنیده پیروی می کنیم و از آن ها خشنودیم و بر آن گردن گذارو بر آن چه از سوی پروردگارمان در امامت امامان علی امیرالمؤمنین و امامان دیگر - از صلب او - به ما ابلاغ کردی، با تو پیمان می بندیم با دل و جان و زبان و دست هایمان. با این پیمان زنده ایم و با آن خواهیم مرد و با آن اعتقاد برانگیخته می شویم. و هرگز آن را دگرگون نکرده شک و انکار نخواهیم داشت و از عهد و پیمان خود بر نمی گردیم.

وَعَظَّمْنَا بَوَ عِظِ اللَّهِ فِي عَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَيْمَةِ الَّذِينَ ذَكَرْتَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ مِنْ وَلَدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنَ
وَالْحُسَيْنَ وَمَنْ نَصَبَهُ اللَّهُ بَعْدَهُمَا. فَأَلْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ لَهُمَا مَأْخُودٌ مَيْثًا، مِنْ قُلُوبِنَا وَأَنْفُسِنَا
وَأَلْسِنَتِنَا وَضَمَائِرِنَا وَأَيْدِينَا. مَنْ أَذْرَكَهَا بِيَدِيهِ وَإِلَّا فَقَدْ أَقْرَبَ بِلِسَانِهِ، وَلَا تَبْتَغِي بِذَلِكَ بَدَلًا
وَلَا بَرِي اللَّهُ مِنْ أَنْفُسِنَا حَوْلًا. لَنْحُنُّ نُؤَدِي ذَالِكَ عَنْكَ الدَّانِي وَالْقَاصِي مِنْ أَوْلَادِنَا وَأَهَالِينَا، وَ
نُشْهِدُ اللَّهَ بِذَالِكَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا وَأَتَتْ عَلَيْنَا بِهِ شَهِيدٌ
مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا تَقُولُونَ؟ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَخَافِيَةَ كُلِّ نَفْسٍ، (فَمَنْ اهْتَدَى فَلْتَقِسْهُ وَمَنْ
ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِمَا)، وَمَنْ بَاعَ فَأِنَّمَا يَبِيعُ اللَّهُ، (يُدَّ اللَّهُ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ).
مَعَاشِرَ النَّاسِ، فَبَايَعُوا اللَّهَ وَيَا بَعُونِي وَيَا بَعُوا عَلَيْنَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَالْأَيْمَةَ
(مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) كَلِمَةً بَاقِيَةً.

[ی رسول خدا] ما را به فرمان خدا پند دادی درباره ی علی امیرالمؤمنین و امامان از نسل خود و او، که حسن و حسین و آنان که خداوند پس از آنان برپا کرده است. پس عهد و پیمان از ما گرفته شد از دل و جان و زبان و روح و دستانمان. هر کس توانست با دست و گرنه با زبان پیمان بست. و هرگز پیمانمان را دگرگون نخواهیم کرد و خداوند از ما شکست عهد نبیند. و نیز فرمان تو را به نزدیک و دور از فرزندان و خویشان خود خواهیم رسانید و خداوند را بر آن گواه خواهیم گرفت. و هر آینه خداوند بر گواهی کافی است و تو نیز بر ما گواه باش.)

هان مردمان! چه می گوید؟ همانا خداوند هر صدایی را می شنود و آن را که از دل ها می گذرد می داند. «هر آن کس هدایت پذیرفت، به خیر خویش پذیرفته. و آن که گمراه شد، به زیان خود رفته.» و هر کس بیعت کند، هر آینه با خداوند پیمان بسته؛ که «دست خدا بالای دستان آن هاست.»

هان مردمان! اینک با خداوند بیعت کنید و با من پیمان بندید و با علی امیرالمؤمنین و حسن و حسین و امامان پس از آنان از نسل آنان که نشانه ی پدیدارند در دنیا و آخرت.

يُهَا أَيُّهَا اللَّهُ مَنْ عَدَرَ وَبَرَّحَمَ مَنْ وَفَى، (وَمَنْ نَكَتَ فَإِنَّمَا يَنْكُتُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ
اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قُولُوا الَّذِي قُلْتُمْ لَكُمْ وَسَامِعُوا عَلِيَّ عَنِ بَايَعَةِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقُولُوا: (سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
عُقْرَانِكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ)، وَقُولُوا: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا
اللَّهُ) الْآيَةَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ فَضَائِلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ - وَقَدْ أَنْزَلَهَا فِي الْقُرْآنِ - أَكْثَرُ مِنْ أَنْ
أُحْصِيَهَا فِي مَقَامٍ وَاحِدٍ، فَمَنْ أَتْبَأُ كُرْبِيهَا وَعَرَفَهَا فَصَدَّقُوهُ.
مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَعَلِيًّا وَالْأَيْمَةَ الَّذِينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا.

خداوند مکاران را تباه می کند و به با وفايان مهر می ورزد. «هر که پيمان شکند»
جز اين نيست که به زيان خود گام برداشته، و هر که بر عهدي که با خدا بسته پابرجا ماند،
به زودي خدا او را پاداش بزرگي خواهد داد.»

هان مردمان! آن چه بر شما برگفتم بگويبید و به علی با لقب اميرالمؤمنين سلام کنيد
و بگويبید: «شنيديم و فرمان می بريم پروردگارا، آمرزشت خواهيم و بازگشت به سوی
تو است.» و نیز بگويبید: «تمام سپاس و ستايش خدایي راست که ما را به اين راهنمايي
فرمود و گرنه راه نمی يافتيم» - تا آخر آيه.

هان مردمان! هر آينه برتري هي علی بن ابی طالب نزد خداوند عزوجل - که در قرآن نازل
فرموده - بيش از آن است که من يکباره برشمارم. پس هر کس از مقامات او خبر داد و
آن ها را شناخت او را تصديق و تأييد کنيد.

هان مردمان! آن کس که از خدا و رسولش و علی و امامانی که نام بردم پيروي کند، به
رستگاری بزرگی دست يافته است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، السَّابِقُونَ إِلَى مُبَايَعَتِهِ وَمُؤَلِّاتِهِ وَالتَّسْلِيمِ عَلَيْهِ بِأَمْرَةِ الْمُؤْمِنِينَ أُولَئِكَ هُمُ
الْفَائِزُونَ فِي جَنَابِ النَّبِيِّ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قُولُوا مَا بَرَّصَ اللَّهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ، فَإِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ (بِمَا أَذْنَبْتُ وَأَمَرْتُ) وَاغْضِبْ عَلَى (الْجَاهِلِينَ) وَالكَافِرِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ.

هان مردمان! سبقت جويان به بيعت و پيمان و سرپرستی او و سلام بر او با لقب
اميرالمؤمنين، رستگاراند و در بهشت هي پيربره خواهند بود.

هان مردمان! آن چه خدا را خشنود کند بگویید. پس اگر شما و تمامی زمینیان کفران
ورزند، خدا را زبانی نخواهد رسانید.
پروردگارا، آنان را که به آن چه ادا کردم و فرمان دادم ایمان آوردند، بیامرز. و بر منکران
کافر خشم گیر! و الحمد لله رب العالمین.

در روز روز هجدهم ذی الحجه پیامبر اکرم ﷺ در میان خیل کثیری از مسلمانان جانشینی حضرت علی علیه السلام را اعلام کرد. در این روز مردم دسته دسته از هر گروه و قبیله با حضرت علی علیه السلام بیعت کردند. واقعه غدیر از مهم ترین وقایع تاریخ اسلام است که در آن، پیامبر اسلام ﷺ هنگام بازگشت از حجة الوداع ۱۸ ذی الحجه سال دهم قمری در مکانی به نام غدیر خم، امام علی علیه السلام را، ولی و جانشین خود معرفی کرد. حاضران در آن واقعه که بزرگان صحابه نیز در میان شان بودند، با امام علی علیه السلام بیعت کردند. خطبه غدیر سخنرانی پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله است که در محل معروف غدیر خم ایراد شد. در اجتماع پر شور آن روز بیش از یک صد و بیست هزار نفر حضور داشتند. این خطبه از حمد و ثنا خداوند شروع و به امامت امام علی علیه السلام، فرزندان او و معرفی امامت ختم می شود.